

РЕШЕНИЕ

№ 5962

гр. София, 12.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 03.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **2941** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 405а, ал. 7 от Кодекса на труда (КТ).

Образувано е по жалба на „Медицински център репродуктивно здраве“ ООД срещу Постановление от 02.03.2023 г. за обявяване съществуването на трудово правоотношение между жалбоподателя и М. М. Д., издадено от началника на отдел „Методология на административнонаказателната и инспекционната дейност“ при Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ към Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, както и даденото предписание за сключване на трудов договор с М. М. Д..

В жалбата са изложени съображения за допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, тъй като постановлението е издадено в същия ден, в който е издаден протоколът за извършена проверка – 02.03.2023 г., поради което жалбоподателят не е имал възможност да се запознае с данните от проверката и да вземе отношение по тях. По този начин са нарушени разпоредбите на чл. 34 и чл. 35 от АПК, като не са изяснени всички факти от значение за казуса, а това е довело до погрешен извод на органа, че гражданският договор между жалбоподателя и Д. представлява трудов договор. Оспорва констатациите на органа за наличие на трудово правоотношение за минал период, тъй като разпоредбата на чл. 405а от КТ не предвижда установяване на трудово правоотношение за предходен период. Счита за погрешни изводите на органа, че в гражданския договор са налице

най - съществените белези на трудовото правоотношение – място на работа, работно време и йерархична зависимост. Твърди, че Д. е поела задължение за преглед и консултация на пациенти на болничното заведение, което е изцяло в рамките на свободата на договаряне къде да бъде извършено. В тази връзка се твърди за липсата на работно място, а за наличието на уговорка за мястото на изпълнение на задълженията по договора с оглед специфичните изисквания на медицинската дейност. Оспорва констатациите за уговорено работно време, тъй като жалбоподателят не се ангажира с възлагане на определен обем конкретна работа. Изпълнителят поел задължения да извършва прегледи и консултации при наличие на записани часове от пациенти, което водило до липсата на уговорка за определено работно време. Изразява несъгласие с изводите за йерархична зависимост, за което посочва, че определеният вътрешен ред се спазва както от лицата, сключили трудов или граждански договор, така и от пациентите. Поддържа, че предварително не може да бъде установено дължимото възнаграждение, тъй като уговорената работа се извършва само в условията на записани часове, т. е. дължимото възнаграждение е поставено в зависимост от обема на свършената работа. Поради изложеното счита, че не е налице функционална зависимост, признак на отношение на власт и подчинение между страните. Претендира се разноски.

Ответната страна – Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ към изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на жалбата.

Заинтересованата страна д-р М. Д. не взема становище по жалбата.

Административен съд София - град, след като обсъди прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

По преписката е наличен протокол изх. № ПР2300444/02.03.2023 г., съставен от служители (началник отдел и главен инспектор) в отдел „Методология на административнонаказателната и инспекционната дейност“ (М.) при Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ (ПОИД) към Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (ИА „ГИТ“), от който е видно извършена проверка на „Медицински център репродуктивно здраве“ ООД на следните дати: 06.01.2023 г., 11.01.2023 г., 08.02.2023 г. и 02.03.2023 г., касаеща спазването на трудовото законодателство.

По време на проверката е изискан и представен граждански договор № 26/30.12.2020 г., сключен между жалбоподателя и д - р М. М. Д. (също и договори, сключени с още 30 човека, които не са предмет на делото). В протокола е отразено представянето на сметки за изплатени суми за периода 01.10.2022 г. до 31.12.2022 г., но същите не са приложени по делото, въпреки дадени указания на органа за представяне на цялата преписка. Посоченото се подкрепя и от приложеното уведомление, с което по реда на чл. 45 АПК, с което от жалбоподателя са изискани определени документи.

По преписката е наличен граждански договор № 26/30.12.2020 г., с който в чл. 1, ал. 1 е уговорено „Медицински център репродуктивно здраве“ ООД (като възложител) възлага на д - р М. М. Д. (като изпълнител) да извършва при заявка прегледи и консултации на пациенти на възложителя, в областта на специалност „Акушерство и гинекология“. В чл. 1, ал. 2 от договора е отразено, че възложителят не се задължава да възлага на изпълнителя определен обем конкретна работа.

Договорът е сключен за срок до 31.12.2023 г. и е влезнал в сила на 01.01.2021 г. – чл. 2 от договора. Според чл. 4 от договора възложителят осигурява необходимите условия за извършване на възложената работа.

Според чл. 5 от договора възложителят се задължава да заплати на изпълнителя възнаграждение в размер по Приложение № 1 към договора. Същото е приложено по делото (л. 37 от делото), в което са отразени уговорените възнаграждение за съответните медицински услуги.

В чл. 6 е постигната уговорка възнаграждението да се изплаща в края на всеки месец, в който е извършена работата или до 30 – то число на следващия месец, съгласно констативен протокол, съдържащ следните реквизити: вид и брой на извършените медицински услуги. Протоколът се съставя в един екземпляр, който остава при възложителят и ако същият няма възражение по съдържанието му, извършва плащане на възнаграждението. По искане на изпълнителя, възложителят представя копие от протоколите.

С чл. 7, ал. 1 от договора изпълнителят е поел задължение да извършва на своя отговорност, компетентно, качествено, навременно и изчерпателно, с необходимата лекарска грижа, отговаряща на съвременното равнище на медицинските знания и правилата на добра медицинска практика, при спазване на медицинските стандарти и действащите нормативни актове, възложената му по договора работа. В чл. 7, ал. 2 е поето задължение от страна на изпълнителя да се съобразява с установения вътрешен ред на възложителя.

Според чл. 8 от договора времето и мястото на изпълнение на задълженията на изпълнителя се определят от възложителя, чрез записване на часове и същите се съобщават на изпълнителя, без това да ограничава възложителя в правото му да променя времето или мястото на изпълнение на задължения. Съобщаването от възложителя, респ. промените от него време или място, съставлява заявка за възлагане на работа.

В чл. 9 от договора е регламентирано задължението на изпълнителя своевременно да се информира за записаните часове за преглед и консултация, като се обади по телефона или посети на място регистратурата на лечебното заведение в нейното работно време (от 08:00 ч. до 20:00 ч.).

Съгласно чл. 9а от договора изпълнителят се задължава поне 10 дни предварително да уведоми за периоди от време (дни, часове), в които поради лични причини или професионални ангажименти не би бил в състояние да изпълни евентуалната заявка

В чл. 12 от договора са уговорени обстоятелствата, водещи до неговото прекратяване: изтичане на уговорения срок, по взаимно съгласие, изразено в писмена форма и с едномесечно предизвестие.

В чл. 20 от договора е регламентирано, че започването на изпълнението на всяка конкретна заявка от страна на изпълнителя е равнозначно на съгласието му, че възложителят му е осигурил всички необходими персонални, технически, организационни и други условия.

Въз основа на проверката е издадено Постановление от 02.03.2023 г. от началника на отдел „М.“ при Дирекция „ПОИД“ към ИА „ГИТ“, с което на основание чл. 405а, ал. 1 КТ е обявено съществуването на трудово правоотношение между „Медицински център репродуктивно здраве“ ООД и д - р М. М. Д., считано от 01.01.2021 г., а на основание чл. 405а, ал. 4 КТ е предписано на жалбоподателя да предложи на д - р М. М. Д. сключване на трудов договор, считано от 01.01.2021 г., като за горното е

определен следният срок за изпълнение: 10.03.2023 г.

В мотивите са коментирани горепосочените клаузи от договора, за което е направен извод, че изпълнителят е длъжен да осъществява дейностите по договора на определено работно място, в рамките на предварително посочено време от Възложителя, а последният се задължава да осигурява необходимите условия за извършване на възложената работа. Органът е приел, че заплащането на лицето не носи епизодичен и еднократен характер след приемане на резултата, а цикличен и периодичен характер. В тази връзка е отбелязано, че изплащането на месечно възнаграждение е характерно за трудово правоотношение и е недопустимо в случай на извършване на услуга с краен резултат. От друга страна е прието, че по представения граждански договор не са ясни резултатите, които е необходимо да постигне изпълнителят, техният обем и критериите относно качествено изпълнение. По договорите се наблюдава преобладаващо уговаряне на дейности с повтарящ се цикличен характер и продължително времетраене, а не конкретна и определена услуга или резултат. Предметът на сключените с горепосоченото лице договори е престиране на работна сила и посочените в договорите дейности могат да бъдат извършени единствено чрез предоставяне на работна сила, т. е. работата по договорите се извършва чрез личния труд на работника или служителя и е свързана с предмета на дейност на възложителя. Органът е отбелязал, че в чл. 7, ал. 2 от договора се съдържа клауза, според която изпълнителят се задължава да се съобразява с установения вътрешен ред на възложителя. Тази договорна клауза, както и определянето от възложителя на място и време, където и когато изпълнителят следва да изпълни дейността, за която са се уговорили, поставя във функционална зависимост „изпълнителя“, което е признак на отношение на власт и подчиненост, характерно за трудово правоотношение между работник или служител и работодател. В тази връзка е направен извод, че дейностите по договора се извършват съгласно реда и последователността, определени от възложителя, което се различава от сключените договори по реда на ЗЗД, по които изпълнителят е винаги независим в изпълнението на предмета на договора.

В основа на изложеното органът е приел, че са налице елементите на трудово правоотношение – място на работа, работно време и йерархическа зависимост. Направен е извод, че отношенията по предоставяне на работна сила не са уредени като трудови правоотношения, с което се нарушава разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от във връзка с чл. 62, ал. 1 от КТ.

Приложена е заповед от 21.10.2020 г. и длъжностна характеристика, от които се установява, че авторът на оспореното постановление и предписание действително заема длъжността началник отдел „М.“ при Дирекция „ПОИД“ към ИА „ГИТ“.

Във връзка с подадена молба на жалбоподателя, срокът за изпълнение на предписанието е удължен до 30.03.2023 г.

В съдебно заседание е приложено трудовото досие във връзка със сключен трудов договор между д-р М. Д. и „Специализирана акушеро – гинекологична болница за активно лечение д-р Щерев“ ЕООД. Съдът приема, че от същото не се установяват никакви релевантни факти за настоящото дело, доколкото се касае за правоотношение, което е с друго лице, различно от жалбоподателя. В тази връзка посоченото трудово правоотношение не рефлектира върху правоотношенията между жалбоподателя и д - р М. Д..

По делото са приложени графици (от л. 150 до л. 287 от делото) със записани

часове на пациенти при д-р М. Д. в Медицински център „Репродуктивно здраве“ ООД, считано от 30.12.2020 г. до 02.03.2023 г. До края на м. август 2022 г. е осъществявала прегледи два пъти през седмицата – сряда и четвъртък, а след това – четири пъти от вторник до петък. От същите се налага извод, че отделяното време за преглед на пациенти по график (не се установява дали е действително) е 30 минути. Установява се, че е работила на смени, които са редувани: сутрешни часове (от 08:30ч. до 13:30 ч.) и следобедни часове (от 14:30 ч. до 18:30 ч.), т. е. около 7- 8 пациенти за преглед за една смяна. Следва да се отбележи, че са налице значителен брой дни, през които са прегледани по – малко пациенти, т. е. липсва записване на пациенти за всички възможни часове от съответния ден. Важно е да се отбележи, че липсват доказателства, които да установяват, че д-р М. Д. е извършвала други прегледи, извън посочените в графици, както и да осъществявала някаква работа и да е имала задължение да присъства на работното място в часовете, когато не е имало записани пациенти.

С писмо изх. № 10-20-00-279/08.08.2023 г.. на от ТД на НАП – С. е представена по делото справка за изплатени суми по граждански договори за М. Д.. От същата се установява, че през 2021 г. е получила от жалбоподателя доход в размер на 6964,36 лева и 12 258,27 лева за 2022 г.

При така установените факти, настоящия съдебен състав достигна до следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал.1 от АПК, от активно легитимирано лице, адресат на постановлението и предписанието в него, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

В случая се оспорват два акта – издадено постановление по чл. 405а, ал. 1 КТ за обявяване съществуването на трудово правоотношение и издадено предписание по чл. 405а, ал. 4 КТ за сключване на трудов договор, обективирано в постановлението. Издател на същите е началникът на отдел „Методология на административнонаказателната и инспекционната дейност“ („М.“) при Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ към Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“.

Съгласно чл. 399 от Кодекса на труда цялостният контрол за спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности се осъществява от Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ към министъра на труда и социалната политика. Тя е орган за специализиран външноведомствен контрол за спазване на трудовото законодателство. Състои се от Централно управление и специализирани контролни органи, чрез които реализира своите контролни правомощия, а именно Главна дирекция „Инспектиране на труда“ (с 28 териториални поделения - дирекции „Инспекция по труда“), дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ и дирекция „Трудова мобилност“ – арг. чл. 16, ал. 2, т. 1, т. 2 и т. 3 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (наричан за краткост Устройствен правилник).

Константа е практиката на ВАС, че ответник следва да бъде контролният орган от

специализираната администрация, към която принадлежи съответното длъжностно лице, издало оспорения акт. В настоящия случай издателят на двата акта е началник отдел „М.“, който е част от структурата на Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“, която е специализиран орган, съгласно чл. 16, ал. 2, т. 2 от Устройствения правилник. В тази връзка Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ по смисъла на § 1, т.1 от ДР на АПК се явява органът, който принадлежи в сферата на изпълнителната власт, поради което е конституирана като ответник по делото.

Съгласно чл. 16, ал. 1 от Устройствения правилник Дирекциите от специализираната администрация упражняват цялостен контрол за спазване на трудовото законодателство във всички отрасли и дейности. В чл. 18, т. 9 от Устройствения правилник е регламентирано, че Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ извършва контрол на територията на цялата страна за спазване на трудовото законодателство.

На основание чл. 21, ал. 1 от Устройствения правилник при и по повод изпълнение на служебните си задължения инспекторът е контролен орган и има правомощия, установени в Кодекса на труда. Според чл. 21, ал. 2 от Устройствения правилник правомощия на инспектор имат всички служители, назначени на длъжностите инспектор и юрисконсулт, както и ръководителите на административни звена в специализираната администрация. В настоящия случай двата акта са издадени от ръководител на административно звено (началник на отдел „М.“), което е част от специализираната администрация (Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ – чл. 16, ал. 2, т. 2 от Устройствения правилник), поради което същият има правомощията на инспектор, т. е. контролни правомощия за спазване на трудовото законодателство. Това налага извод, че постановлението за обявяване на трудово правоотношение и предписанието за сключване на трудов договор са издадени от компетентен орган.

Актът е надлежно мотивиран от фактическа и правна страна, като отговаря по форма на общите правила по чл. 59, ал. 2 АПК. Налице са ясни и конкретни мотиви и разпоредителна част.

Допуснати са съществени процесуални нарушения, тъй като органът не е спазил задълженията си по чл. 35 и чл. 36, ал. 1 АПК, предвиждащи служебно събиране на доказателства за установяване на релевантните факти, което е довело до неправилно приложение на материалния закон. В тази връзка органът единствено е събрал и обсъдил представения граждански договор № 26/30.12.2020 г., въз основа на който е направил погрешен извод за наличието на трудово правоотношение.

В чл. 1, ал. 2 КТ е залегнало императивното правил, че отношенията при предоставянето на работна сила се уреждат само като трудови правоотношения.

Съгласно чл. 405а, ал. 1 КТ, когато се установи, че работна сила се предоставя в нарушение на чл. 1, ал. 2, съществуването на трудовото правоотношение се обявява с постановление, издадено от контролните органи на инспекцията по труда. В тези случаи съществуването на трудовото правоотношение може да се установява с всички доказателствени средства. В постановлението се определя началната дата на възникването на трудовото правоотношение.

Според чл. 405а, ал. 4 КТ въз основа на постановлението по ал. 1 контролните органи на инспекцията по труда дават предписание на работодателя да предложи на работника или служителя сключване на трудов договор. В случаите по ал. 1,

изречение трето трудовият договор се сключва от датата на възникването на трудовото правоотношение, определена в постановлението. Ако такава дата не е определена, трудовият договор се сключва от датата на издаване на постановлението. Приложението на разпоредбите на чл. 405а, ал. 1 и ал. 4 КТ са обусловени от наличието на отношения при предоставяне на работна сила в нарушение на нормата на чл. 1, ал. 2 КТ. Това налага да бъде установена същността на работата (като съвкупност от трудови функции), за чието извършване се предоставя работната сила, както и да се посочат разликите между трудовия договор и договора за услуга.

В чл. 124 КТ, наименован „Съдържание на трудовото правоотношение“, е регламентирано, че при трудовото правоотношение работникът или служителът е длъжен да изпълнява работата, за която се е уговорил и да спазва установената трудова дисциплина, а работодателят - да осигури на работника или служителя условия за изпълнение на работата и да му плаща възнаграждение за извършената работа.

При договора за услуга изпълнителят е независим от насрещната страна при осъществяването на уговорения резултат, т. е. възложителят може да не одобри и да не приеме този резултат, но не може да наложи дисциплинарно наказание на изпълнителя за отклонение от уговореното, нито пък е властен да упражнява над него някакъв йерархичен и дисциплинарен контрол.

Горното налага извод, че основната разлика между трудовия договор и договора за услуга се състои в елементите работно време в т. ч. дневни почивки, работно място, възнаграждение и задължение за спазване на определена трудова дисциплина, както и в йерархичната зависимост на работника при трудов договор. Преценката дали се касае за трудов или граждански договор, следва да бъде извършвана за всеки отделен случай при съвкупна и обективна оценка на доказателствата, както и да се съобразят съответните специфики на извършваната дейност (в случая медицинска дейност).

В настоящия случай предметът на договор № 26/30.12.2020 г. е извършване на прегледи и консултации на пациенти на жалбоподателя срещу заплащане на съответното възнаграждение на д-р Д.. Касае за предоставяне на услуга (преглед и консултация), която е вид интелектуална дейност, при която няма ограничение дейността да се извършва еднократно или многократно. В тази връзка това правоотношение носи белезите на договора за услуга, който не е изрично уреден в закона и принадлежи към групата на така наречените „ненаименовани“ договори. Не се споделят доводите на органа, че правоотношението е трудово, тъй като не са ясни резултатите, които е необходимо да постигне изпълнителят и че се наблюдава преобладаващо уговаряне на дейности с повтарящ се цикличен характер и продължително времетраене.

Това е така, тъй като дължимият резултат е свързан единствено с осъществяване на възложената дейност (работа) съобразно медицинските стандарти, т. е. освен да се прегледа и консултира качествено пациента, няма как да се изиска друг резултат по това правоотношение. Няма никаква пречка възложената дейност да се осъществява многократно във времето или през определен период от време, поради което договорът за услуга може да има продължително времетраене на изпълнение и цикличен характер в зависимост от уговорения начин на възлагане на работата.

Обстоятелствата, че възложената дейност се извършва в Медицински център „Репродуктивно здраве“ и условията за осъществяване на медицинската дейност се осигуряват от възложителя, не водят непременно до наличието на трудово

правоотношение. При преценката за вида на правоотношението следва да се държи сметка за естеството и спецификата на възложената дейност (преглед и консултация на пациенти), което е вид медицинска дейност. В случая тази медицинска дейност се предоставя на пациенти, записани от възложителя, т. е. на пациенти на лечебното заведение/медицинския център, поради което е разбираемо извършваната дейност да се осъществява на място. По същите причини лечебното заведение/медицинския център (възложителят) осигурява условията (кабинет, апаратура и др.) за извършване на прегледи и консултации на негови пациенти в неговата сграда.

По делото не се установиха никаква йерархична зависимост на д-р Д. от жалбоподателя и наличието на правила за спазване на определена трудова дисциплина. Вярно, че в чл. 7, ал. 2 от договора е поето задължение от страна на изпълнителя да се съобразява с установения вътрешен ред на възложителя. Тази клауза в договора е препращаща и не съдържа конкретни правила за функционална зависимост. Органът не е положил необходимото за установяване какъв е този вътрешен ред, т. е. не е изискал предоставянето на съответните правилата (заповед, правилник и т. н.), регламентиращи вътрешния ред. В тази връзка не е установено естеството на вътрешния ред, поради което е недопустимо единствено на общата клауза на чл. 7, ал. 2 от договора да се прави извод за наличието на функционална и йерархическа зависимост или установяване на правила за трудова дисциплина. Следва да се отбележи, че медицинската дейност се осъществява в лечебно заведение/медицински център, а в същите обикновено е наличен установен ред в сградата (напр. правила, свързани с носене на предпазни маски, забрана за вдигане на шум, забрана за достъп до определени помещения в сградата, определяне на места за тютюнопушене, поддържане на чистота, определяне на ред за влизане в кабинетите и много други), който се прилага както за служителите/работниците (в това число лекарите, работещи по граждански договор), така и за пациентите или други посетители. Напълно възможно е чл. 7, ал. 2 от договора да се отнася за такива правила за реда в сградата, които не целят поставяне на йерархична зависимост, а са насочени за добрата организация в лечебното заведение/медицинския център.

От важно значение е клаузата на чл. 9а от договора, според която изпълнителят се задължава поне 10 дни предварително да уведоми за периоди от време (дни, часове), в които поради лични причини или професионални ангажименти не би бил в състояние да изпълни евентуалната заявка. Такава клауза сочи на предвидена едностранна възможност от страна на д-р Д. да откаже възлагане на преглед поради друга служебна или лична причина, което въобще не е характерно за трудовия договор. Йерархическата зависимост при трудовия договор означава, че служителят/работникът не може да откаже престирането на работна сила, която е предмет на договора, а в настоящия случай е предвидена такава възможност без никакви уговорени последствия, което изключва йерархическата зависимост на д-р Д. от жалбоподателя.

Неоснователни са доводите на органа, че заплащането по договора не носи епизодичен и еднократен характер след приемане на резултата, а цикличен и периодичен характер. За да е налице граждански договор не означава непременно възнаградението да е с епизодичен и еднократен характер, тъй като това е свързано със свободата на договаряне. В случая е уговорено периодично (месечно) отчитане и приемане на работата, поради което е резонно и заплащането да се извършва периодично, защото е налице връзка между двете основни задължения (престиране на

услуга и заплащане на възнаграждение). По тези съображения са погрешни изводите на органа, че изплащането на месечно възнаграждение е недопустимо в случай на извършване на услуга.

По делото се установи, че д-р Д. е получила възнаграждение в размер на 6964,36 лева за 2021 г. и 12 258,27 лева за 2022 г., което е по един и същи граждански договор. Тази разлика по един и същи договор с жалбоподателя означава, че липсва твърдо уговорено възнаграждение (заплата), а същото е поставено в зависимост от количеството прегледи и консултации на пациенти, т. е. от количеството извършена работа, което е характерно за гражданския договор. Уговорена е единствено цената на отделните прегледи, но това е базата, на която се изчислява дължимото възнаграждение, а същото зависи от броя на прегледите, за който няма изначално фиксиран обем (възлагането е спрямо нуждите на жалбоподателя – извършване прегледи на негови пациенти).

Не се установи наличието на установено работно време, тъй като същото е поставено единствено и само в зависимост от записаните часове, което се извършва едностранно от жалбоподателя. Приложените графици не отразяват едни и същи записани часове, тъй като са налице дни, в които са извършвани единствено 2-3 прегледа. Също така липсват доказателства, които да установяват, че д-р М. Д. е извършвала други прегледи, извън посочените в графиците, както и да осъществявала някаква работа и да е имала задължение да присъства лечебното заведение в часовете, когато не е имало записани пациенти. Горното означава, че присъствието на д-р М. Д. в лечебното заведение/медицински център е в зависимост единствено от броя записани часове за прегледи на пациенти и не резултат на предварително едностранно фиксирано работно време. Единствено за допълнение следва да се отбележи, че съществува разлика между работно време и работно време на сградата, в която се осъществяват прегледите.

В обобщение може да се посочи, че се касае за продължително предоставяне на медицински дейности/услуги (прегледи и консултации) в зависимост от записаните часове на пациентите, които се извършват на място с материална база (лечебно заведение/медицински център), определени от жалбоподателя. Вярно, че част от тези елементи са повече характерни за трудовия договор, но пък същите могат да се уговорят и в гражданския договор, тъй като свободата на договаряне допуска това, а липсва такава забрана. Наред с това тези елементи произтичат от спецификата на дейността, а именно да се извършат прегледи и консултации на пациенти в лечебно заведение/медицински център. От значение са всички елементи от правоотношението, а не само горепосочените. В случая не се доказва йерархична зависимост, определена трудова дисциплина, установено работно време и фиксиран размер на заплата. Липсва предварително определени работен режим, заплащане и работно време. По тези съображения и с оглед възможността едностранно да се отказва възлагане на работа без да се ангажира дисциплинарна отговорност, следва извод, че за лекаря е налице независимост при упражняване на своята дейност. Липсва осъществена трудова дейност (престиране на работна сила), доколкото с процесния граждански договор се уговаря определен резултат – извършване на дейност по преглед и консултация на пациенти съобразно медицинските стандарти при липсата на йерархична зависимост. Противното би означавало въобще да не е приложим гражданският договор при осъществяване на прегледи в лечебно заведение/медицински център. Вярно, че с граждански договор може да се прикрие трудово правоотношение, като

установяването на последното може да е видно от съдържанието на договора, а така също и от реално установените факти на правоотношение. В случая от самото съдържание на договор № 26/30.12.2020 г. не може да се направи извод за наличие на трудово правоотношение, а органът не е установил допълнителни факти, сочещи на прикрит трудов договор. Органът единствено е направил тълкуване на клаузите на представения договор № 26/30.12.2020 г., което не се споделя от съда. Ето защо настоящият състав намира, че възникналото правоотношение между жалбоподателя и д-р Д. не носи белезите на трудово, с което не се нарушава чл. 1, ал. 2 КТ. Това означава, че не са налице условията на чл. 405а, ал. 1 и ал. 4 КТ, поради което се явяват незаконосъобразни издаденото постановление за обявяване съществуването на трудово правоотношение и предписанието за сключване на трудов договор. В тази връзка жалбата е основателна, а на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ АПК оспорените актове следва да се отменят.

По разноските:

С оглед изхода на делото и разпоредбите на чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателят има право на разноски, които са в размер на 100 лева за държавна такса (50 лева за оспорване на постановлението и 50 лева за оспорване на предписанието). Други разноски не се претендират.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Постановление от 02.03.2023 г., издадено от началника на отдел „Методология на административнонаказателната и инспекционната дейност“ при Дирекция „Правно осигуряване на инспекционната дейност“ към Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, с което е обявено съществуването на трудово правоотношение между „Медицински център репродуктивно здраве“ ООД и д - р М. М. Д., считано от 01.01.2021 г., както и е дадено предписано на Медицински център репродуктивно здраве“ ООД да предложи на д - р М. М. Д. сключване на трудов договор, считано от 01.01.2021 г.

ОСЪЖДА Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ да заплати на „Медицински център репродуктивно здраве“ ООД сумата от 100 лева, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: